

Do anh Võ Phi Hùng Quy HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quan Ven Đường

DEPOT LÉCAL

Năm Trữ Tư. — số 133

JEUDI 12 FÉVRIER 1920

LE COURRIER DE L'OUEST

ÉDITION EN QUOC-NGŨ

AN HÀ NHƯ'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue, CANTHO

TÔNG LY: TRAN-DẮC-NGHĨA

CHỦ BÉT: PHẠM-KỶ-XUÔNG

BẢN NHƯ'T TRÌNH

TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG

BỘN CHỮ LANGSA

BỘN CHỮ QUỐC NGŨ

TRỌN NĂM.....	5 \$ 00
SÁU THÁNG.....	3, 00
BÁN LẺ MỖI SỐ.....	0, 15

TRỌN NĂM.....	3\$00
SÁU THÁNG.....	2 00

BỘN QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM.....	7\$00
SÁU THÁNG.....	4,50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhựt trình xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhựt trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

Cantbo—Imp. de l'Ouest

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MEDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bổn Dược Phòng kính cho chư Quý khách ở xa, gần hay rằng: Nhà-nước cho phép Bổn Hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-linh; nên bổn Hiệu ăn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý vị xem, đăng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Như Rượu thuốc của Bổn hiệu ngâm, kể ra sau này: Và có một thứ Thuốc ho thiệt là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUỆ CHÍ KHẢI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hễ uống vào nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

Giá mỗi ve 0\$30, mỗi lố 12 ve 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua gởi thơ cho Bổn hiệu thì bổn hiệu sẵn lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CÂN PHONG THAP TƯƠU

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc này, phép làm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhứt trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiệt là một thứ rượu thuốc rất nên thần hiệu.

Nó trị bệnh như: đau phong, tay chơn phù thũng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỗi gối, tê tay tê chơn, đau nhức trong gân cốt, các chứng thũng độc đi đứng chẳng an, đau nửa thân mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều liệu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tinh huyết.

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe hẳn hơn lúc trước trăm phần người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh hoạn.

CƯỜNG CHƯỞNG BỎ HUYẾT TƯƠU

Là một thứ Bí-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người.

Sắc dục quá độ, như: đau chướng mặt, thân hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cũ đau lưng mỗi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỗi mệt, đờn bà đường kinh không đúng, bạch đới xích-đái đờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mét vàng.

Chẳng luận đờn ông đờn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh tổn thấy đều dùng được. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết khỏe khoắn tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-tử.

Hễ uống rượu thuốc này thì đau bệnh chỉ nó trừ cũng nổi.

BÁ BO-VỆ SANH TƯƠU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bệnh tật sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người tinh thần hoãn hốt, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rã liệt, lỗ tai lùng bùng, con mắt mờ mịt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư.

Bổn dược phòng hằng đa tâm chú ý, tiếm Phương kia thế no hết sức mới chế ra được một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hễ ăn hữ thì bổ âm, dương hữ thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thật thủy kém hao, hễ uống rượu thuốc này thì đăng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đăng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bệnh.

Uống rượu thuốc này đăng thường thì đăng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chi tánh được đó.

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TƯƠU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hồ-cốt và Mộc-qua, bổn dược phòng chẳng nài công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền: Đau trong xương, tứ chi rã liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thũng khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các thương thứ tích, cốt khí tìm la.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay đệ nhất.

Bất kỳ đờn ông đờn bà, hễ uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bệnh hoạn về sau mà lại đăng sống lâu thêm nữa.

THÔNG-TRỊ-MAO-KÊ-TƯƠU

RƯỢU THUỐC BỊM BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, huột lược thơ cần, ấy là một thứ thuốc bí truyền linh nghiệm đệ nhất.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ được, còn như đau lưng, nhức tay, mỗi chơn, đau trong xương, hay dục gân, hoặc bị té bị đánh mà sưng mình, hay là tay chơn bại hoại. Các chứng ấy hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của bổn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chẵn, hiệu Trung-Huệ Dược-Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quý khách ai muốn dùng thử thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhân để hiệu Trung-Huệ Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gởi thơ để chỗ ở cho kỹ lưỡng thì bổn Dược-Phòng sẽ gởi thuốc đi tức thì, xin quý khách thử qua sẽ biết.

TRUNG-HUỆ-DƯỢC-PHÒNG.

89 Rue de Paris Cholon.

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho đáng mạnh giới, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cũng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết thật thuốc PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hạng bảo chế y sảng, tại đường CATINAT số 119, SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán ròng những thuốc nhứt hạng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng nới, không khi nào thấy người An nam tới mua, mà bán mất hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC TIỀN HIỆU

Vin tonique du Dr H. DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bổ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho người dờn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giới.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh nha phiến rất mau và không có phá đau

BÁN RÒNG THUỐC THƯỢNG HẠNG

và nhiều hiệu có danh tiếng dấu bạc hà **ESSENCE DE MENTHE DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trừ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì ngừa đặng các chứng bệnh ho, lao tổn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể lên trên đó, và có bán các thứ thuốc khác, cũng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU GIANG

vốn dặng 600.000f

Hàng này của Langsa và Annam hàng vốn lập tại Cấn-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắc một dể 'A ta' Saigon có món chi thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.

Cũng gửi hàng cho các xứ xa; ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gửi hàng lập tức.

Xin quý vị đến xem hàng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Rượu rơm hiệu Stella

Lâm ròng bằng cho lán nước miá.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lánh vó bán lại khỏi trả tiền trước,

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lành thấp mướn đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, lễ, kỳ yên, Tân gia, hạ thọ, khăn đen bằng nhiều tây và khăn bông tốt thượng hạng, bán mới và bán lẻ vô ruột xe máy hiệu Michelin, giấy hàm-ét đủ cỡ đóng theo kiểu kim thời. Quý ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì gửi thư cho tôi. Tôi sẵn lòng ký lưỡng mà gửi contre-Remboursement nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lánh đó và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.

Cấn khái.

AN HÀ NHỰT BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Chào xuân	9.— Gan đúng bực
2.— Mừng cuộc tranh thương	10.— Về bịnh chó đại cấn
3.— Nhóm Hội-dồng Quân-hạt	11.— Vạn linh tể
4.— Tiệc mừng	12.— Thi diều
5.— Cuộc tiễn hành	13.— Văn uyển
6.— Một thước quang âm một tất vàng	14.— Nhân đàm
7.— Bạc cắc	15.— Lạc diệp qui cấn
8.— Một vụ cường dâm	

Chào xuân

Lãng-liêu chiêm kều rước tết,
Trăm hoa rộn rịp chào xuân,
Trẻ bé thơ nghe tiếng pháo vui mừng,
Người tuổi tác thấy hơi xuân mà ngán,
Kẻ tranh lợi gặt chèo mua bán,
Người nông gia đưa máy ăn xài,
Nếu mà dâm cuộc trần ai,
Nghĩ coi xuân đã có dài bao nhiêu,
Ấy là: Vui chén ngày xuân không mấy lâu,
Buồn câu tuế nguyệt đã quanh năm,
Giờ xuân tạc thời biếng nằm,
Bóng thiếu gởi rặng yếm dâm hơi sương,
Xuân hay thâu con đường thắm thoát,
Một xuân sang tuổi tác càng thêm,
Muôn hồng ngàn tia đỏ thêm,
Bùa đào tống cựu bày điểm nghinh xuân,
Rượu sấm banh chằm chực mặt vầng hừng
Kèn xá-cầu hò he nghe lại bực,
Say liêh người trí thức,
Vui chơi có ích chi.

Hay là:

Chơi xuân kéo hết xuân đi
Cải già lột lột nó thì theo sau

Một năm mười hai (ba) tháng rất mau,

Ba vạn sáu ngàn ngày thêm lạ,
Hơn bốn mươi xuân bấy con trẻ,
Trẻ gần xuân xuân dục mau già,
Cửa Hào gia chấp trời quân huyền ca,
Nhà lân khổ thơ than y tiếng chắt!
Mừng tiết mới cảm cờ tam sắc,
Nơi tích xưa thương lá Ngõ-hoàn-hi,
Ngoài rào ỉnh ỏi tiếng chim oanh.
Trong tiệc nức nồng hơi rượu cúc,
Tháng ngày càng nhạt thục.
Xuân qua thì xuân nọ lại sang.

Thiệt là:

Hoè thọ lý biên trình ngọc diệp

Kiền đương lâu thượng toàn kim thỉnh

Vay có bài thơ rằng:

Dục đã bóng thiếu quang,
Hoa nở hoa lại tàn;
Thử hỏi trên đời người bấy chực,
Biết xuân đã có mấy lần sang;
Chào xuân nói chuyện tam hoàng.
Rước tết bày đồ lục tặc;

Ấy là: Vạn vật linh quan đại tự đê,

Từ thời giai hưng giữ nhơn đồng,

Nhất thân đã hết đêm đông.

An-Hà.

Mừng cuộc tranh thương

Từ ngày các báo quốc âm cổ động đồng bang tranh thương cùng khách trú, thì tôi thấy nhiều nơi lo lập quán kêu hùn mà vắng hối quyền lợi của dân Việt-Nam ta bị người áp chế bấy lâu và khi thì như rứa.

Nay tôi thấy trong làng tôi ở có M. Hương-Thâu: Nguyễn-văn-Tịch và M. xã trưởng: Phan-văn-Lượng có lòng sốt sáng lo cuộc tranh thương cho nên hai ông này có ra vốn trên một ngàn, mà bỏ hàng hóa về bán, nay đã khai trương rồi hôm 13 tháng 11 Annam, đặt hiệu tiệm là «Vinh-Hiệp».

Xem rất đẹp lòng cho đồng bang chúng tôi ở nơi vắng giá.

Song hém vì còn thiếu tiệm buôn lớn chưa lập tại châu-thành Bắcliêu; nên còn phải bỏ hàng của khách-trú.

Tôi hết lòng mừng vì trong làng tôi, có người biết lo lẫn cho đồng giống ta lo mở mang cuộc thương mại ấy cũng là một cái gương cho đồng em út về sau.

Phận tôi tài sơ trí siêng, phần mắc năm giữ chữ cơ hàng, cho nên không có thể chỉ ra tranh thương được, nên thấy vậy cũng vui lòng với đặt tám câu tặng tiệm «Vinh-hiệp»

Mừng làng Lai-hòa mới lập tiệm Annam buôn bán

Lai-hòa mới mở cuộc thương ra,
Vinh-hiệp bấu danh ngời liếng xa,
Lịch trử hóa hàng đều đủ món
Tương thâu tiền bạc dựng đầy gia
Lui lui tới tới người Mang Hôn
Tối tối trưa trưa kẻ tụng ca
Khuyến, đó nghiệp đào mau tấn bộ,
Gắng công có thuở trở nên mà

Nguyễn-văn-Huệ
Ancien Instituteur Lai-hòa

Nhóm Hội đồng Quản-hạt

Vì lời nghị ngày 29 Janvier 1920, quan Thống-đốc Nam-kỳ mời Hội-đồng Quản-hạt nhóm ngoại-lệ ngày thứ năm 12 Février 1920 đăng công nghị mấy việc kể sau đây:

1o— Định số thuế thay vì thuế dinh của người Âu-châu và người đồng thể với người Âu-châu.

2o— Tăng số thuế chánh về thuế dinh của ngoại-quốc thuộc châu Á-tế-á và định đánh thuế những người dân-bà Trung-hoa.

3o— Ghi vào sổ thâu một số phòng về tiền làng thuế xuất cảng lúa gạo của sở Toàn-hạt chia cho Nam-kỳ.

4o— Chia cho mấy chương trong sổ thâu xuất năm 1920 những số tiền của Hội-đồng Quản-hạt nghị định tăng thuế đó.

5o— Tăng lương cho quan viên Langsa

6o— Cấp tiền phụ cho quan viên Tây Nam giúp việc tại Nam-kỳ.

7o— Dự tiền mua đất và cất công-thự cho sở Thú-y.

8o— Định cho Thuộc-địa lãnh bảo bọc đỡ đầu một thành-phố bên Đại-Pháp.

9o— Định cho sở Quản-hạt chuẩn một phần tiền mà lập «Chiến-sĩ trận vong đài.»

10o— Phê chuẩn lời nghị định sang sát tiền dự định chương thứ 4, 5 và 12 trong sổ xuất năm 1919.

Tiệc mừng

Của 10 vị Hội-Đồng Địa-hạt CANTHO

Chiều thứ năm 5 Février 1920, 10 vị Hội-Đồng Địa-hạt mới đắc cử ngày 18

Janvier năm nay, có chung cùng với nhau trao thuyết tại nhà Công sở làng Tân-an châu thành CANTHO một cái hi tiệc thính viên quan chức sắc Tây, Nam các ty các sở đến trọng đãi. Lúc 6 giờ các viên quan quới chức Tây Nam lễ tựu đông đủ, đêm cũng gần dặng 200 vị đến dự tiệc. Ấy là phẩm bữa hầu lễ (assemblée mensuelle des chefs et sous chefs de canton) nên dặng đông như thế. Tiếng pháo và tiếng nhạc chào mừng vừa giết các quan an vị, trước khi dùng ly champagne, có ông Lê-bá-Cang Hội-Đồng Quản-hạt, cho hay ngài là nghị-viên thế mặt cho dân 4 tỉnh: Chaudoc, Long-xuyên, Rạchgiá và Hà-liên thì mặt đầu, song quê quán ngài ở tại Châu thành CANTHO, nên 10 vị Hội-Đồng Địa-hạt thính ngài đến vui vầy tiệc ngọc, đứng giây đọc một bài tố trấn về đảng kinh tế lý tài trong xứ, trông ơn Chánh-phủ Đại-Pháp phò giúp mở mang giữ gìn quyền lợi cho người bốn-quốc, rất tiết, kỷ này chẳng đem kịp bài diễn thuyết của ông Lê-bá-Cang vào đây, xin để lại kỳ sau, bốn báo sẽ dịch bài ấy ra Quốc-ngữ cho chư Độc giả xem. Ông Lê-bá-Cang đọc giết lời, quan chủ lễ Boudineau đứng giây tiếp nói về nguồn lợi xứ Nam-kỳ nhứt là miếng Hậu-giang là lúa gạo làm đầu, nhà nước cũng sẵn lòng bảo thủ mới lợi cho dân bốn quốc, nên bằng vụ tất mở mang khai kinh nơi mấy chỗ địa cảnh hoang vu, cho rộng bề sản nhai cho dân bốn-quốc, cho phép lập Canh-nông Tương-Tế hội dặng các điển chủ có thể hoi bạc hàng nhiều, lời lại nhẹ mà khai phá ra thêm ruộng đất mình dặng phi nhiêu từ mậu. Ngài lại nói: người bốn-quốc muốn tranh thương mãi năm giữ mới lợi của mình, thì chỉ cần về sự buôn bán lúa gạo, là mới lợi to tất hơn hết. Khá tiết đến ngày dân

bốn quốc chưa đồng hiệp nhứt tâm đồng mà chung lom mối lợi ấy; nhưng mà thông thảng rồi đây sẽ dặng, vì người Annam lúc này coi mới sốt sáng âu lo về phần thương-mại, thế thì lợi quyền cũng đã nắm dặng lại ít nhiều rồi đó... Quan chủ lễ nói giết tiếng, ai nấy đồng vỗ tay vui cười cất chén champagne cộng tình hoan lạc, ngoài nhạc trời động bản hoan, trong chén tạc chén thù cười cười nói nói, thiệt là một cái hi tiệc...! Boan rồi, quan chủ lễ mời 10 vị Hội-Đồng Địa-hạt mới đắc cử đến trước mặt ngài mang giây ben (écharpe) cho mỗi vị. Xong cuộc, 10 vị Hội-Đồng bèn thính quan chủ lễ và các quan Tây Nam hiện hữu đi xem hát bóng (cinéma) tại rạp hát của M. Lý. Giết hát bóng kế hát bài Annam. Đêm đó hát 2 xuất tuồng; Xuất đầu: Hát Sao-Hà XÁ-Táo lúc trăm Triệu-Khải (đào kép làm tuồng để coi.) Hạ xuất đầu, 1 giờ khuya dự tiệc tại Long-giang-Lầu (Hotel de l'Ouest). Mừng tiệc trở lại coi hát Annam nữa. Xuất sau: hát Tống-Từ Văn, Lục-Văn-Trung phạm giá... Thị Xuyên làm vai Bàn-Buru (thằng bột) chằng dờ, bộ gọn ghẽ, tiếng thanh thoai miệng nói có duyên... Kê xem ai ai cũng là đẹp mắt. Khá khen M. Lý khéo chọn đào hay làm tuồng vừa lòng đẹp mắt bằng quan. Đêm đó, các cuộc đều dặng trọn vui, máng cuộc, ai nấy kiểu từ lui gót hoan tâm bất lặn.

Thước giờ, mới có 1 lần thứ nhứt mà thấy dặng 10 vị nghị-viên Địa-hạt dặng đồng tâm đồng chí với nhau như vậy.

Vậy Bốn-Báo cả tiếng khen 10 vị nghị viên Địa-hạt mới đắc cử kỳ này, hữu tình giao hảo liêng lạc với nhau đường ấy, ắt các ngài sẽ chung tâm hiệp trí mà thi thố những điều ích quốc lợi dân

trong bốn tỉnh. Đàng vậy, các ngài mới là chẳng phụ cái phần phú thất của dân đó

AN-HA

Cuộc tiền hành

Quan lớn Đốc Phủ sứ
Nguyễn-dũng-Khoa
chủ quận Ô-môn

Ngày 6 Février 1920 tại nhà việc làng Thới-Thạnh (Ômôn) có dọn dẹp phở trương treo cờ rực rỡ, trong thì có trấn thuyết cổ bản đặng tiền hành quan lớn chủ quận Nguyễn-dại-Nhơn.

Lúc 7 giờ buổi sớm mai thì có viên quan quí chức và hương chức làng trong 2 tổng đều tề tựu đủ mặt tại nhà việc làng Thới-Thạnh mà tiền hành quan lớn Đốc Phủ chủ quận.

Đúng 9 giờ dùng rượu apéritif đến 10 giờ trưa quan lớn Nguyễn-dại-Nhơn dự tiệc cùng Cai Phó tổng, Hội đồng địa hạt và hương chức các làng, trong tiệc có M. M. Phan-quang-Thiệu, cai tổng Định-thới, Nguyễn-hữu-Quế cai tổng Thới-báo, Trương-tấn-Tài Phó tổng Định-thới, Bùi-ngọc-Du Phó tổng Thới-báo, Phan-quang-Phuồng Hội-dồng địa hạt, Trần-tấn-Thạnh Hội-dồng địa hạt, Bùi-hữu-Lực thông ngôn điển tín, Thái-khắc-Hoè cựu Hội-dồng địa hạt, Phạm-khắc-Giảng cựu Hội-dồng địa hạt (tôi xin lỗi vì còn nhiều vị nữa mà không nhớ tên cho hết) và hương chức trong 19 làng đều tựu đủ. Khi tiệc hầu mang, trước khi dùng rượu champagne thì ông Phan-quang-Thiệu cai tổng Định-thới đứng dậy xin thay mặt mà đọc một bài kể công nghiệp và ân đức của quan lớn Nguyễn-dại-Nhơn từ khi đến trấn nhậm quận Ômôn này, nay ngài đắc lệnh chánh phủ thiên bổ ngài về trấn nhậm

quận Châu-thành Sadéc.

Bài tiền hành như vậy:

Kính bái Quan lớn chủ quận.

Tôi xin thay mặt cho Tổng làng trong Quận đọc bài tiền hành quan lớn như sau đây: Chúng tôi chẳng đặng vui, vì hay được lệnh quan trên thiên bổ quan lớn về tỉnh Sadéc. Nghĩ vì: Từ ngày quan lớn trấn nhậm quận Ômôn đến nay gần 4 năm rồi, chúng tôi rất mang ơn quan lớn có lòng huệ cố, chuyên cần phận sự và giáo hóa dân trong quận được an cư lạc nghiệp, nhất là tại chợ Ômôn thành phố bởi sửa được sung mậu, các nẻo cầu đường được chắc chắn sạch sẽ, ấy cũng nhờ công dày lo lắng của quan lớn đó. Chúng tôi thường thấy bề cử chỉ của quan lớn thì rất khen rất phục chẳng cùng, bốn tánh quan lớn rất hiền lương, ôn hoà, vui vẻ, hay có lòng thương xót kẻ bề dưới, không ý quyền mà thị chúng, chẳng cậy thế mà hiếp cô, không vì giàu mà tôn trọng, chẳng thấy khó mà dễ khi, độ lượng của quan lớn dường ấy rất đáng làm phụ mẫu chi dân lắm. Bởi lòng nhân hậu của quan lớn, nên từ ngày quan lớn ra giúp nước đến giờ, thăng đến cực phẩm trong hàng viên quan bốn quốc lại đặng thưởng ngử đẳng bửu tinh. (Chevalier de la Légion d'honneur) và các sắc kim ngân bài, thiệt rất xứng đáng vinh diệu lắm. Chúng tôi cũng ngỡ là quan lớn vinh trấn quận Ô-môn này đặng bủa ân đức cho tổng làng triêm ngưỡng, nay thỉnh linh có lệnh quan trên bổ quan lớn về Sadéc, chúng tôi cũng là buồn, vì quan lớn phải vưng theo việc nước mà xa cách chúng tôi, tình quyến thức nghĩa tương tri, nay mà phân cách kẻ đi người ở lẽ nào mà vui cho đặng. Nên chúng tôi chung cùng với nhau bày một tiệc đạm bạc

đây, đặng tiền hành quan lớn, xin quan lớn dùng ly rượu champagne này mà chứng lòng thành kính của chúng tôi vì chúng tôi cảm mến cái ân đức của quan lớn vô hồi. Chúng tôi rất tiếc là tiết từ đây xa cách không đặng gần gũi cùng quan lớn nữa mà nghe lời giáo hoá, chúng tôi tuy tiếc rồi lại mừng mừng cho quận Châu thành Sadéc sẽ đặng một vị quan thanh cán liêm chánh, vậy chúng tôi cũng dâng tất lòng bân biệt mà chúc cho quan lớn và linh phụ nhưn đi đường quới thể bình an và oai cho bửu quyền của quan lớn đặng khương ninh lợi lạc.

Khi ông Phan-quang-Thiệu đọc giết lời thì cả tiệc đều vỗ tay rất lâu, rồi kể quan lớn Nguyễn-dại-Nhơn mở lời đáp tạ và oai ơn các vị Cai Phó tổng Hội đồng và Hương chức trong 19 làng có lòng huyển luyện trong khi ngài được lệnh đổi, và ngài khuyên Hương chức hãy sốt sắng mà lo làm việc quan, rồi đây cũng sẽ có quan chủ quận khác đến mà thế cho ngài. Khi ngài nói vừa giết lời thì cả tiệc đều vỗ tay một lần nữa mà cầu chúc cho ngài cùng linh phụ nhưn và bửu quyền lên đường được bình an quới thể. Kể dứt pháo vang rân trống đánh ba hồi và xô bác cầu vang vẩy. Đúng trưa mang tiệc các viên quan chức sắc đều cáo từ lui gót.

Ô-môn: Nguyễn-hữu-Phước
thông tin.

Thông-Tri

Quan Tham-Biện chủ tỉnh Cánhơ, chủ ý muốn làm một cuốn sách để chép những lý lịch cổ tích nhưn vật trong tỉnh từ xưa đến giờ, kể truyền nhau cho đủ lớp.

Vậy ai có những truyện tích chí hay, hữu ích về nhưn vật, thổ sản, truyện đạo đức cũng truyện biến ngôn văn... xin gởi đến cho quan Chủ Tỉnh nói cho toàn thủ vị, mà giúp sức cùng ngài đặng chép thành cuốn sách cổ tích nhưn vật trong tỉnh Cánhơ để làm kỷ niệm lâu đời.

Lời ví dụ: Như xứ Bình-thủy, Trồn, Cánhơ v...v...thuở Tiên-Trào kêu là xứ chi, có nhưn vật nào phát hiện lạ thời thế chi hữu dụng, đến ngày nay canh cải là mấy lần văn...văn...

Xin do theo đây mà biên cổ tích nhưn vật, đạo đức cũng là truyện biến ngôn trong xứ, nếu truyện nào minh thông thuộc đủ gốc ngọn đầu đuôi.

Một thước quang-âm một tấc vàng

(Le temps, c'est de l'argent)

Xưa nay, Tào-hóa sanh nhưn-loại thì đã phủ cho mỗi người hưởng thọ lâu hết sức là một trăm năm trở lại. nhưng vậy đời nay người nào sống đến tám chín mươi ngoài thì cũng cho là bậc trường thọ. Lấy lẽ chính mà suy, thì trong một đời người tính được ba vạn sáu ngàn ngày có lẽ.

Thoàn nghe qua tiếng ba vạn sáu ngàn ngày, ai cũng ngỡ là lâu, chừng rõ lại mới hay là nhưt nguyệt thế hi! ngày tháng thoát lẹ như thoi đưa, như bóng cửa. Nếu biết vậy thì ta phải xét lấy thân ta chen lẫn trong đời, dầu ít dầu nhiều, dầu to dầu bé, thì ta cũng đã dùng hết một phần vật thực của đời choán hết một cuộc nhà trên thế giới, rồi thì phải làm làm sao cho xứng cái

phận sự mình, ngộ hầu phụ ích cho đời, gọi chút đũa bởi nợ thế.

Suy cho tốt, xét cho cùng, thì mới rõ trong một giờ đồng hồ biết bao nhiêu công việc đã hoàn thành trên thế-giới. Máy vi-văn-chương hay về việc toán số âm dương, đoán rằng: trong một giờ thì kẻ được bốn ngàn sanh linh đẩu thai trên dương-thế, còn ba ngàn nạng khác là già yếu liệt như thế thì đã về miền âm-cảnh. Nghỉ ra trong một giờ đồng hồ biết bao nhiêu người bay nhảy phương thế sanh nhai, kia kẻ nông phu dãi nắng dầm sương, cày sâu cuốc bẫm nhờ đó mới có lúa gạo mà nuôi lấy dân-doàn, họ họa thợ thấy mắt chằm chỉ vẽ bốn phần mình, quyết một dạ vừa hương giúp nước. Kia những đấng bát học thiên-văn uân oân chỉ những oân kia, gin một dạ trầy trầy tần mần lần lựa mà học đòi sự mẫu nhiệm của đấng Thiên-công chằm chằm các cơ xảo cho mĩa-mai quyền Tạo-hóa, lập ra máy in, tàu khói, điện, tin, hóa xa v. v., chỉ làm giúp ích cho đời mở mang đàng tấn bộ; một giờ làm việc của mấy ông này nghỉ lại biết bao nhiêu là qui. Lại còn nhiều kẻ phơi gan trải mật ngoài chốn chiến trường chịu mỗi đạn lần tên, đổ giọt máu hồng vì quê hương chúng tộc, nhiều trang khinh mạng sống đường lông, liều mình mà cứu bạn, một giờ của mấy kẻ ấy lại càng quý hơn nữa.

Bởi rứa mỗi lần ta nghe đồng hồ đánh, thì ta nên hỏi lấy ta rằng: Vậy chớ trong giờ qua rồi đây, mình có làm chuyện chi hữu ích chăng? Phấn nhiên kẻ ăn nạng tiết rằng: phải chi hồi thơ ấu mình đượi luôn bỏ ngày giờ mình nơi trường thì ngày nay ắt mình cũng được kẻ kính người vì mà chớ. Ô-hồ! sự đã lỡ rồi, biết làm sao đặng. Thậm chí cho đến loài ong kiến là loài nhỏ nhoi mà còn biết sốt sắn trong việc làm, kiến

thì lo tha lương phạn vào hang ổ mà chỉ tiêu trong lúc cơ hàn; ong thì lo nút bưng bọng làm mật, đem vào ổ mà xây xài trong cơn túng thiếu, thật đáng làm gương rạng cho những kẻ ở không, nhưng mà nữ chịu luôn xương nọc trí. Huống chi ta lại là người đủ trí khôn, đáng làm chúa các loại thú cầm, rứa thì ta phải làm làm sao cho đáng mấy vạ ngày giờ của Tạo hóa phú cho ta hưởng lấy mà xây dựng trên thế-giới.

N. K. S.

Nghỉ một kỳ ăn Tết

Năm mới hấu sang, Bồn-Báo cáo lỗi xin nghỉ một kỳ ăn Tết, vậy ngày thứ năm tuần tới 19 Février 1920, nhằm ngày 30 Tết Annam, không xuất báo, qua ngày thứ năm 26 Février 1920, nhằm ngày mồng 7 tháng giêng sẽ phát báo lại như cũ.

Xin liệt-vị Độc-giả miềng nghỉ.

Bồn Báo cáo cáo

Bạc các

Saigon, hết thấy Saigon hôm rày phàn nàn rên siết về sự bạc các với su, Ràng trót một năm, su hút làm ngăn trở đường mua bán đã nhiều, nay tới bạc các cũng chung ngả nào mất hết.

Có kẻ hỏi: «Lóng trước thiếu su, nói rằng chệch giầu su mà ép người phải mua thêm cho quá năm chiêm mới thôi, nay thiếu bạc các/mua đôi ba các, đưa ra 1

đồng bạc, chệch không chịu thôi, vậy chớ có phải chệch dùng mưu củ ấu mà ép buộc người mua trong hội Tết Annam chăng?»

Lời bàn hồi hữu lý, vì trong cuộc mua bán, không có đũa gian-trá nào mà Chệch không giám làm, nhưng mà chưa ắt sự thiếu bạc-các dùng trong hội này, bó phải tại Chệch mà ra chăng? Theo như sở kiến của tẻ, sự bạc-các thiếu dùng đây đâu phải tại mưu chệch mà ra, cũng chẳng phải hút cho đến đổi. Nếu thành linh mà bạc-các hút, tẻ dám tưởng lời có nấy:

Phát bạc giấy ra, thì thâu bạc đồng vô. Ấy là lẽ cố nhiên phải làm, vì theo phép, hệ hàng Đông-Dương ra bao nhiêu giấy-bạc phải có bạc đồng tại hàng bấy nhiêu.

Nhắc lại năm rồi, vì hút su, Phòng Thương-mại Saigon có xin in một thứ giấy nhỏ, giá từ 5 chiêm, 1 các, 2 các và 5 các, chừ còn còn nhớ chăng? Tưởng chắc trong ngoài vài tháng đây, sẽ thấy thứ giấy đó thông dụng. Nền ngày nay đã khởi thâu lần bạc các vô đó chăng?

Phải chăng chưa ắt, song nghĩ ra cũng có cơ đáng nghe.

L. T. T. V.

Lời Rao

Cái cầu bát ngang rạch Cárăng, tại Như-Lăng nơi đường quân hạt số 16 từ Saigon tới Camau đi ngã Cánhơ Sốc-trăng về địa phận Cánhơ đang tu bổ lại. Vậy sự đi ngang qua cầu đó phải ngưng lại, chẳng đặng 11 ora thả kẻ từ ngày 31 Janvier tới 15 Février 1920.

Cái cầu bát ngang rạch Tạ-công-Thủ thuộc về đường địa hạt số 39 từ Long-xuyên đến Cánhơ, nơi trụ đá 41 k 500

về địa phận Cánhơ, đã tu bổ lại hoàn thành, sự qua lại trên cầu ấy ngày nay đặng thông thả như xưa.

Một vụ cường dâm

Đưa con gái 13 tuổi bị người đàn ông 39 tuổi cưỡng dâm.

Oan-ưng chưa mấy ác, theo lời cung chiếu của Trần-thị-Út 13 tuổi là đưa bị hãm dâm, và chứng cứ cũng đồng quá quyết như vậy, thì cũng có ý hồ nghi.

Tục thường ví: chớ đâu có sửa lỗ không, không lửa lẽ nào có khói. Bởi vậy: Ngay gian lẽ nào chưa hãm, đây xin thuật gốc tích việc này cho chư độc giả tường lẫm.

Ngày 4 Février 1920, gái nhỏ Trần-thị-Út 13 tuổi ở làng Bình-Phước, Đông-Dịnh-Ti-ới (Cánhơ), vưng lời người nhà dạy đến quán ở rạch Trà-nóc (nhà thị-Út ở gần Trà-nóc) mà mua thuốc ả. Khi thị-Út đi đàng dọc theo lộ Cánhơ. Ômôn, đến một khúc vắng sẽ không nhà cửa, chẳng có người qua lại, nơi cây trụ 11 ngàn, xây gập một tên lạ mặt (sau hỏi mới rõ là Bùi-văn-Hưng 39 tuổi ở làng Long-tuyền (Cánhơ), ở phía Trà-nóc đi lên Bình-Phước Ômôn..... Thế khi gió hiu hiu thổi mát, lúc vắng vẻ động tình, nên Bùi-văn-Hưng quẹo khảm đường trước mặt. Gặp thị-Út, Hưng áp lại nắm tay, miệng cười mơn và nói rằng: «ĐỪNG LẠI QUÀ BIỂU EM». Út không chịu nói: ĐỂ TÔI ĐI MUA THUỐC, BIỂU CÁI GÌ CHÚ LẠ TÔI LẠ MÀ BIỂU, dùng dẫu không chịu, Hưng quyết chẳng nghe.. chúa ngục dục tên Hưng rồi) nên hăm rằng: nếu mi cãi ta vắn họng. ...! (thật là cái giống đó chừng nó dục hưng lắm bất kể là chi) Út cứ nằng nằng không chịu đòi la làng..... Hưng ra oai bực

miệng, bông út vô buội, như cạp cạp heo con, mặt sứt Hươg hải mận sớm đào non, thâm cho út miệng thì bị bụm không thể la làng, phần lại sợ cạp đương hăng, uế cái ắt khôn toàn tánh mạng. Nên thì Ut cần cái răng, chẳng tất lưỡi, nhả cái mặt, bậm cái môi mà chịu máu ra lai láng (phải Ut dặng lớn 18, 19 20 tuổi lúc này chẳng là khá).

Xong cuộc, (đã rồi hết hăng nữa) Bùi-văn-Hươg bỏ thì Ut nằm tại buội đó (lúc hăng thì bông vô, hết hăng không chịu bông ra.....ác không...! dòng ra lộ nhảm ô môn nhi tẩu....chạy....chạy).

Thì Ut gán sức chạy theo sau la làng, thần bất dung gian đảng, gặp 2 người dờn ông ở phía kia đi lại, thấy: tiểu hồn tẩu nhứt nhưn thương lộ, hậu truy lại một á miệng la làng, gian ngay nào rõ cơ quang, bất...chú phải đứng lại đây đợi đưa nhỏ tới thì tăng hồn mặt.

Chừng thì Ut chạy đến chỉ ngay vào mặt Bùi-văn-Hươg và nói: "xó hằm tời còn chày máu dầy". Trĩ hô lên, cho mời Hươg-quân đến tra vấn, thì Ut bèn giắc làng đến chỉ chỗ buội "bộ xẻ rước nôi này thấy cổ oằn đầu quán ngã quá quyết. Hươg-quân kinh tương nội vụ giải đến quan Biện-Lý Cánhơ, ngài phú thì Ut cho quan Lươg-Y khám làm tờ phước, của Hươg thì giam vào khám đợi ngày tra vấn. Hối Bùi-văn-Hươg chối, nói không có biết gì ráo, đang đi đường, thỉnh linh xún lại bắt nó, oan nó lắm. Nói vậy ai nghe...?...?...? Tỉnh khô chớ...!.....

Thiệt là:

Luật công bình nghiêm cấm
Câu vạ ác do dân;
Người ngay khỏi,
Đưa vạ làm...!.....

Manh-Đức.

Cáo bạch

Kính cùng Lục châu chư quân từ rõ: nhà in ngành của nhà In Hậu giang (Imprimerie de l'Ouest) bấy lâu lập tại Châu-Thành Bac-liêu nay đã dời về Cánhơ rồi.

Vậy chư tôn ai muốn mua sách giấy, viết, mực, hoặc là muốn in thiệp, thơ, tuồng truyện văn văn... xin gởi ngay cho M. Trán-đắc-Nghĩa chủ sự ân-quán Hậu-Giang tại Cánhơ mà thương nghị. Giá cả tính nhẹ hơn các nơi.

Nhà in Hậu-Giang Kính cáo

Gan đúng bực

Tại Tòa Cánhơ, kỳ xử Đại-Hình trong tuần tháng juillet 1919, Bôn-Láo có thuật chuyện 2 quan Tòa bị mất 2 cây dù để nơi phòng nghị-án.

Tương gan một lần rồi thôi chớ! ai dè không đá động dặng nó, nó lại gan một lần nữa...? Mới hôm 7 Février 1920 đây, Tòa Đại-Hình đang xử, một ông quan Tòa, lúc thay áo ngồi vừ, máng áo paletot nơi phòng nghị-án (cũng là chỗ ở) trong túi áo paletot có để cái bóp-phơ (porte-feuilles) trong đấy có đựng 14 đồng bạc. Chẳng biết quân ngũ nào cỡi voi cỡi ngựa vào mà thỉnh tron cái bóp-phơ trức lấy hết bạc ở trong, rồi liện cái bóp-phơ gán nhà-liêu san Tòa.

Đó mới là gan đúng bực đa! Thèm làm đầu chỉ cho xa, Tòa đó, xứ đó, làm, đó..Giỏi thì bắt...!... Ấy là: có-hồn khuấy ông Tiên đa....?

Về bệnh chó dại cắn

Và chẳng từ khi Đại-pháp qua khai hóa chúng ta, đã ngoài 60 năm, loài ơn tràng khắp, song phần nhiều những người trong thú què sảng đã chưa hưởng đặng trọn cái ân được cao dày, là vì ít nghe ít thấy, mông lo cây đức cây nhơn theo lối phụ truyền từ kẻ Lũc này nhảm lúc trời nắng cho tới tháng tư annam, thường lễ tiết nóng nực sanh nhiều chó dại, những người ở trong đồng ruộng coi chó dại cũng như thường, không chi mà sợ, cho nên bề có chó dại nhiều, tức nhiên cũng có cần nhảm một đôi người, đã vậy người bị chó cắn không lấy làm quan trọng, chạy thuốc annam theo lối cũ khi xưa (thuốc annam thì các ông đã choán nghe chẳng cần chi phải nói) lấy lá đến chừng bệnh phát lại, thì người bệnh phải bỏ mồm, sự ấy nghe càng thảm thiết.

Vậy lúc này là lúc gần có chó dại phải đề phòng cho lắm, nếu ai bị nó cắn nhảm, như ở xa nhà thương xa châu thành, thì lập tức báo cho Hươg-quân sở tại hay, rồi hươg-quân truy tìm cho ra chủ nào nuôi chó ấy tức thì hươg-quân đem người bệnh đến nhà thương, đặng quan thấy cho thuốc chặn nọc, rồi người cho quan chủ tỉnh hay gởi người bệnh lên saigon đặng vào nhà thương. Đồng-đất có quan thấy điều trị trong 21 ngày thì chất mạnh chẳng còn lo tái phát, như uống thuốc annam vậy đâu, còn như mấy người ở gần châu thành rồi bị như vậy thì mau mau đến nhà thương, chẳng nên dè quá mười ngày, từ ngày bị chó cắn, nếu quá 10 ngày, thì cái nọc độc lưu chuyển theo máu trong thân thể thì cứu không đặng. Song khi đi đến nhà thương lên đến Saigon thì tiền tàu tiền xe cùng thuốc

men nhà nước cho không nhưng phải biết chủ, con chó dại, đặng quan đòi tiền tổn phí lại về chủ nuôi chó dại chịu. Phàm như không biết chó của ai thì thôi, nhà nước cho không khỏi tổn tiền.

Ấy vậy là ơn khắp mọi người ai rồi bị cũng nên báo tin cho làng quan hay mà đi uống thuốc, chớ dè lấy lá nghe theo chuyện xưa bày đặt uống thứ ấy xứt thứ kia, mà phải mang hại. Phải giữ gìn tánh mạng là trọng có lời vì rằng: người sống hơn đồng vàng, chớ nói đi xa bỏ nhà bỏ cửa hoặc nói thuốc không hay, rồi sau, ăn năng đã muộn.

(Mýtho) Đặng-sĩ-Đường

LỜI KHEN THUỐC Vạn Linh Tế

Truong-lac (Cantho) le 4 janvier 1920

A Monsieur Trán-đắc-Nghĩa

Quản-lý ân quán An-hà

Kính thăm ông chủ Tiệm Quản-lý An-hà, và quý quyền an hảo, sau này tôi tỏ các việc cho ông rõ:

Nguyên tôi đau đã 9, 10 tháng mà thấy thuốc coi không biết đau bệnh gì, thiệt đau bệnh lạ lùng, ăn ngủ, đi chơi, và hết thuốc điều cũng đặng làm công việc không đặng, hay mệt, trong mồm nhưt nhồi mồi mà chịu không đặng 1 ngày 1 đêm o mặt sức nhiều quá, và vàng da, tôi cũng có uống thuốc Tây và Nam cũng tốn bạc chục mà cũng trơ trơ bệnh cũng còn bệnh, tôi lấy làm tức trí quá mỗi ngày đều mỗi xem Báo thấy của ông hiệu là Vạn-linh-Tế, tôi mới gởi cho bà con đến tiệm ông mua thử 4 Tế uống thử coi thiệt quả là quới Được Vạn-linh-Tế, trừ đặng những bệnh tôi

nói trên đây, lúc tôi uống nó và nó trạc
động một bầy Đốc-trùng me và con dặng
15 con, thấy hình c rùng càng ghê gớm
lắm, và trờ dặng bịnh tả, và bịnh kiết,
rất thần hiệu lúc ấy tôi gởi cho bà con
tôi mua thêm 6 lể nữa cộng là 10 lể,
thì nội bà coi và gia quyến tôi đều
dùng luôn qua ít tuần coi lại người nào
cũng đều hồi phục thân thể tráng kiện
mạnh mẽ lắm.

Tôi rất đáng khen ông khéo tiêm
thuốc tốt mà bán rất nên công hiệu,
thiệt là, Lữ dụng; Lữ công, Bá phát
Bá trúng, chẳng sai lời ông dặng báo
Tôi mang ơn ông rất nặng, chẳng biết
lấy chi mà đền ơn ông nên tôi kính cáo
cùng lục châu chư quân tử, ai có bịnh
như tôi vậy hãy xin mua thuốc của
quán An-hà kêu là Vạn-linh-Tể, mà uống
lời dặng báo chắc là trừ được bịnh ấy
chẳng sai.

Nên tôi xin ngợi danh tiêm ông cho
Lục châu chư quân tử rõ mà dùng thuốc
thiệt hay.

Kính tặng :
Cựu xá trưởng Mai-tấn-Sử
Village de Trường-Lạc
à Cánh

Thi diên:

Đọc qui báo Công-luận số 287 mới hay
tin buồn rằng: Monsieur LAM-LỢI tự
Hoài-Nghĩa thất ngã; vì bịnh xa xuôi,
nên tạm ngồi bút An-hà kính diên Mme
Lợi và phân tru cùng bạn cố-giao; cũng
gọi là tình vậy:

DIÊN MME LAM-HOÀI-NGHĨA TIÊN DU

Máng tin rằng chị đã tằm tiên;
Thăm bấy cho anh chịu đoạn huyết!
Mây mịt mù che nên đức hạnh;
Gió tan lành thổi cửa trình hiền.
Hương nồng lửa dưng nhen rồi tắt!
Trăm gầy bõn rơi, ngựa lại nghiêng!
Trẻ đại triều cha chồng khóe vợ!
Trời xanh có mắt cũng đeo phiền!!!
Lương-văn-Ti ông.

Huy-luy

Văn uyển

NÓI LÃO THƠ

Cha ông Phũ chú ông-Nghè,
Nói lão trên trời dưới đất nghe;
Sức mạnh-lạng vương thời nữa dăm,
Gặp cơ Đố-Thích chấp hai xe;
Bướt ngang qua biển cấm tàu lại,
Nhảy thót lên non bắt rái vể;
Tiền chất trong nhà không biết mấy,
Một lần chẻ chuỗi hết trăm tre.

LÃO NỮ

Gầy dựng ta ra trước đá lâu,
Đến chừng Bàn-Cổ hỏi còn sau;
Đông-Nam đất lở bồi lem mặt,
Tây Bắc trời nghiêng dờ sỏi đầu;
Bành-Tổ sống lâu lâu có mấy,
Tê-Thiên sức mạnh mạnh gì đầu;
Thế gian nghe nói ngơ không thiệt,
Gia-Các thiếu mướn phải lời cầu.

KHÔNG CHỒNG TRÔNG ĐÔNG LONG

Hữu tình cho lắm cũng như không,
Riêng chất sầu vợ chứa chấp chồng;
Cái cơ vì ai đem dạ nhớ,
Gầy eo dẽ thiệp chạnh niềm trông;

Nhân đàm

THẤY CHƯA AN TRƯNG GÀ

Thuở xưa có tên học trò thi lữ văn
vào chùa mà tu, ngày kia ra chợ vào
Quán ăn trứng gà mà nhậu rượu. Lúc ấy
quân lệ gặp bắt đem vào nhà môn cho
quan trị tội, lính dẫn thấy ta vào quai
hỏi: người là phận tu hành sao phạm giới
cấm, vậy phải làm khai dặng ta giải lện
liệt mà trị tội. Thấy ta bèn vưng lời
làm khai dặng cho quan xem, tờ khai
như vậy.

Hồn dộng vì phận định nhưt bao
Giả vô bi huyết giả vô mao
Kim tàng dài nể Tây phương khứ
Miếng hậu nhơn gian hai nhưt dao

THÍCH NÔM

Lộn xộn chưa chia có một bao
Ấy không lòng máu ở nơi nào
Nay thầy đem gả về Tây vức
Sau khỏi nhơn gian hai một dao
Quao xem rồi biết là người văn học, liên
tha và thương năm quan tiếp.

Lời báo: Ấy đó bởi có học hành thông
minh đến cơ có tội cũng giải dặng cái
khốn nạn. Thế thì sự học là một sự đại
hữu ích. Trỏ em tu gầy lấy.

(Mýtho) Xuân-Mai-Sơn.

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 16 50
Đồng-Dương..... 16 50

Giá lúa

Mỗi tạ 100 kilos chở đến Chợ-lớn và
trả bao lại. Từ 74 10 tới 74 80 tùy theo
thứ lúa

Ngậm ngùi thương gió than cùng gió,
Thơ thần chơi bông then với bông;
Sức diệp tin ong bao nữ học,
Nặng đường non Thái uế đường lông;

N. V. Cu (lục)

XE KÉO THƠ

Mang tiếng cười chẻ dứa kéo xe
Thử xem y phục công hoa hờ
Ra tay giúp Sĩ đường thi-khôn
Nhọc sức vì quân lối chẻ che
Kẻ khó củi đầu nhiều triều mến
Người sang tạng mặt ít kiên dề
Xa gần cây đèn mau sáng khỏe
Ta trước người sau chẻ phải ki oe
(Mýtho) Cao-dặng-Sĩ, soạn.

NHÂN ÔNG TÁO THƠ

Ít lộn hương thừa khoi Táo-quân
Hăm ba thán; chấp lệ quen chường
Về trời châu Chứa ra chường mặt
Ở thế vì dân chịu năm lưng
Có nhớ dữ lạnh tàu cứng cỏi
Hay chẻ chẻ chuỗi nói lừng khừng
Mình giùm Lục-tĩnh nhà buồn ẽ
Bởi gả Lý-Thiên lánh sẽ sừng.
(Mýtho) Xuân-Nguyên soạn

CÂY VẠN THỌ THƠ

Tuy thọ nhi vô thọ
Phi sắc cánh phi hương
Thế tình vì mỹ diện
Ngã khán diệp tằm thường

CON CUA THƠ

Con cua chưng căng rất kinh căng
Công từ chi mấy chẳng ruột gan
Ỗ thế cây tài ao với vũng
Giới chi lấp ló ở trong hang.
Giang-hưng-Nhượng (lục)

Lạc điệp qui cần

(Tiểu-thuyết)

Tiếp theo

Từ Anh-Tuấn Bạch-Mai gá nghĩa, cũng nhờ chươg thiêm Bĩa ra ơn, tình trước mai gần chặc keo sơn, nghĩa cang-lẻ tợ đờn phải nhiếp, chàng gặp thiệp như cá khô gặp nước, thiệp gần chàng dường hoa úi đượm hơi sương, bởi vậy cho nên, khi nào vẫn Bạch-Mai, Anh-Tuấn động lòng thương, hỡi Thiêm-Bĩa chạy bưng ban hỏi, vui nhiều cuộc đời đầu chung một gối, mừng lắm phen hai má giao kẻ, chàng chỉ trời quyết trọn đạo phu thê, thiệp chỉ đất nguyện bền vai tợ tóc. Tục thường ví: hết cười tới khóc, hỉ bấy nhiêu bi cũng bấy nhiêu, một bữa kia vừa lúc xế chiều, Bạch-Mai lại tâm thần dật-dã, miệng sao hát hơi còm tanh cá, lòng lại thêm phát chứng thêm chua, sự kiết hung nào rõ hơn thua, kiểm Thiêm-Bĩa đầu đuôi phân biệt, Thiêm-Bĩa nói: con hai đọc tao nghe phát mệt, nếu vậy thì kiết từ rồi đây, à, chuyện trước sau tao hỏi thử mấy, vậy chớ đáng kinh nguyệt mất còn bao ná? Thiêm ôi! lời thiêm hỏi lời không xảo trá, gần hai trắng chẳng có một kỳ, lại thêm dạ bối-hối biếng đứng biếng đi, mùi còm cá biết chi ngon ngọt. Thiêm-Bĩa nói: nếu vậy phải rồi, nghe mấy lời đọc rớt, làm cho tao nhớ chuyện khúc-khiên, lúc ban sơ tao ghéu thàng Yếu (con của tao đó) mùi còm cá cũng là như thế, một đến ni rất tẻ, lỗ miệng bắt thêm chua, khế với me đầu mất mấy tao cũng mua, còn nói gì tới bưởi, thứ bưởi xộn tao ních một hơi luôn ba trái. Thiêm ôi! lời phân rất phải, kiết từ nhắm chắc rồi, nghĩ chừng nào càng tuổi phận tôi, thân bèo

hột biết yên cùng chăng?.....! Uà, con này nói tao nghe nhằng-phằng, vậy chớ, mấy tháng nay cậu hai dùng thàng thế nào? ý vợ chồng chẳng rõ hay sao, lẽ gì, bẽ kiết từ thì mừng dặng có người kế tự, mới phải cho chớ. Thiêm nói phải cháu không dự dự, song cháu buồn là buồn, vì vẫn tay với chàng tới kéo, đó thôi, chớ thật tình tôi coi ý chàng cũng thương tôi lắm. Hai ôi! khuyên cháu đừng sầu thảm, để mai cháu vô đây, tao kêu cậu hai xuống, chuyện vãn vì cháu tỏ hết cho cậu hai nghe, tình lẽ nào cậu hai sớm dè, việc di lờ ra rồi, mình là tay có ăn học, hề liệu bề đất dặng thì đương, đừng để tiếng kẻ trể người nhúng. Vưng lời dặn Bạch-Mai để bụng, qua bữa sau lại đứng ngồi chờ, Anh-Tuấn đầu cũng đến kiếp giờ, gặp mặt bạn chuyện trò lán liếu, vì tâm-sự Bạch-Mai buồn yếu, Anh-Tuấn chưa thấu liễu cơ quang, lời trước sau gạn hỏi lấy nài, do nào bậu bất hòa khí sắc. Mai nghe hỏi rưng rưng nước mắt, ngã vào lòng Anh-Tuấn lại khóc oà, giầy lau nằng mới hơi ra, rằng thiệp đã nhâm thân kiết từ, bởi vậy thiệp lo sợ lắm, sợ là so: trên mẹ cha đầu tang tự sự, ắt đem dạ chẳng vì, thiệp vốn là phận gái hàng vi, chàng ôi! đầu chàng có thương thiệp cho mấy đi nữa, để áo mặt khỏi đau-cho dặng....! tưởng đến thế càng chua càng đắng, phận liễu bỏ nghĩ chẳng ra chi, hổ tông-môn bỏ phận nữ nhi, ắt thân thiệp phiêu lưu đất khách, thiệp xa chàng thiệp đâu dám trách, vì phận bạc phải dặng, thiệp nghĩ lại thiệp thương, thương là thương huyết mạch của chàng, để cho thiệp ngày đêm hoài ái. Nghe mấy lời phải trái, Anh-Tuấn phúc mũi lòng, bèn vượt ve Bạch-Mai rồi nói: bậu ôi! đầu bé

nào qua cũng tính cho xong, chẳng để bậu lòng-dòng phận bạc, qua chẳng phải như phượng trai khác, học theo người sớm muộn tới dào, lúc vui say cười nói có nhau, cơn hoạn-nạn tâm phang lảnh mặt. Chàng đầu những giữ lòng đinh sắt, thiệp cũng không ngớt nỗi ưu phiền, chừng nào cho một cửa đoàn viên, thì mới giũt đeo sáu phận thiệp. Bạch-Mai nói đến đây lại khóc thêm nữa, và kêu trời và nói: Trời ôi! Thà như thế buổi đầu đừng biết, biết làm chi biết cũng như không, phẩn lại thêm mang men trong lòng, thiệp cũng muốn tự ái mà chết cho rồi, ngặt, tình máu mủ của chàng thiệp không có nỡ. Bậu ôi! lòng bậu còn chưa rõ, ý qua ở thật tình, đầu bậu chữa mấy tin, qua thề có cao xanh chứng chiếu, tá tởm mây một kiểu, giao cho bậu giữ gìn, trăm năm nguyên tử như sinh, đầu biến cải dạ đừng đổi dạ. Nói rồi kêu thiêm Bĩa biểu đi mua giấy, viết, mực, vẽ Anh-Tuấn tá tởm ước như vậy:

Tôi nay Anh-Tuấn, hàng mặt thơ-sanh, dạ ở hiền lành, hiếu trung trọn đạo, nghĩa thân dốc báo, tình bạn chẳng quên, ngay thảo làm đền, trượng phu xữ thế, làm người biết lễ, tiền tri kỷ gia, giao hảo muôn nhà, giữ tình cùng bạn, từ ngày du-ngoạn, gặp gái Bạch-Mai, thăm kẻ duyên hài, bốn trắng qua lại, cùng nhau ân ái, Bạch-Nữ thọ thai, định sắc không sai, trước sau chẳng đổi, nhìn làm nguơn phối, đợi thuở hiệp hóa, về ở một nhà, quyền làm chánh thất, đôi lời thề thật, cần kỷ nay biến.

Huỳnh-Anh-Tuấn bốn tự ký

Nhâm-Tuất Niên (1861) vĩ ngoạt.....

Viết xong-xả giao cho Bạch-Nữ, vậy thì em hãy giữ lấy tờ này, nói cho cùng mà nghe, đầu phải cơn cơn vức đổi xây, em nắm giữ lời đây làm chắc. Vậy khuyên bậu đừng rơi nước mắt, chứ

tương hội có ngày, để cho qua cách mặt hôm nay, hồi giờ chuyện-vãn cũng lâu rồi, e song-đường hồi ác là quả phạt. Nói rồi h.... Bạch-Mai ít cái bèn từ giả bước ra kiểu Thiêm-Bĩa mà về..

(Sau sẽ tiếp theo)

Phạm-kỳ-Xương

Cáo bạch

Có bán cang viết "PORTE-PLUMES À RÉSERVOIR" ngời viết bằng vàng thiệp cao "PLUMES EN OR CONTRÔLÉ" không sét, không mòn. Có khẩu (AGRAF) một đầu thì bút viết, còn đầu kia thì viết chì (PORTEMINE); có

phụ thêm 1 hộp nhỏ đựng năm cọng chì để thay. Cây viết này nếu gìn giữ xài mười năm không hư.

Xin đừng tưởng rằng cây viết này giống theo cang viết năm cắt, một đồng của khách bán đó.

Mua về, để xài không dặng không xứng đáng với đồng tiền thì trả lại Bồn hiệu sẽ trả tiền lại đủ. Giá một cây là (có hộp, có complegoutle) **4\$50** Mua nguyên lỗ về bán lại cang tính giá nhe hơn nhiều.

Trữ bán tại nhà in An-Hà CANTHO

Bạn hát xiết Annam

(Cirque Annamite)

Lời kính cáo

Từ ngày chúng tôi lập thành bạn hát xiết Annam đến nay gần đầy 1 năm rồi thường đi hát khắp Lục-châu, đến đâu nói cho phải: cũng nhờ Đồng bang, doái nghla Đồng bào, thương tình đồng chí, vui lòng xem giúp, lại cũng là may: kếp hát và nam nữ tài tử của bạn chúng tôi làm tuồng đóng êm tai đẹp mắt Đồng-bang, nên tiếng khen không giứt. Ở đây, chúng tôi thâm cảm ngàn ngày.

Nghĩ vì: Xưa nay Đồng bang ta chưa ai ra lập dựng một bạn hát xiết khi cụ sung túc như các nước bên cõi Âu-mỹ. Nay chúng tôi chủ ý, thiết là: bắt cầu lợi cầu danh, muốn lập thêm bạn hát xiết của chúng tôi ra cho thiết lớn, kếp làm luống chọi người cho thuận thực ngó ngoại bang trông vào may mà dựng đẹp mắt ngợi khen, thì tiếng thơm cũng hay lây cho Đồng-chúng.

Vậy tôi rao báo này cho Lục-châu người Annam ta mà thôi, ai có biết kiểu cách chi lạ trong cuộc thể thao: nhào, múa, đánh đu, đi giày, hoặc nghề chi khác v...v... Xin đến giúp sức cùng bạn chúng tôi, thì chúng tôi cũng trọng tiếp luận tài nập dụng và huân công cho xứng đáng.

Nếu vị nào muốn viết thư trước cho tôi mà bâu luận đều chi, xin để bao như vậy: Và xin nhớ biên cho tôi cái hiệu thì tôi sẵn lòng trả lời.

Monsieur André Thận. Directeur de la troupe d'acrobates Annamites à

Vinhlong. (à faire suivre)

André Thận kính cáo

Nam Bắc Ái

Kính trình cùng quý vị:

Tại tiệm tôi, có trữ Trà-Nam-Việt, dầu mần (Essence de menthe) hiệu Lò-tiên và các thứ xà-bông.

Có phòng ngủ, rộng rãi sạch sẽ.

Có bán cơm Annam, cơm Tây, và rượu lè.

Người Quán-lý tiệm này, biết phép vệ-sanh, cho nên sự tình khiết ít-nơi bị kếp!

Cúi xin chư-vị đồng-bào, mở lòng đoàn thể, giúp chúng tôi cho vững bước trong cuộc thương trường, là 1 điều chúng tôi rất trọng ơn chư quý vị lắm đó.

Nghĩ rằng:

Người Annam, thương Annam, Lập sông, phá núi, dầu làm như chơi

Monsieur Lê-Mai, Quán-lý

Nam-Bắc-Ái

Poste de Trà-ôn

Kính đồn

Mấy ông Chủ-bút Nhựt-trình quốc-ngữ nếu đi lỡ đường, ghé ăn, nghỉ tiệm tôi chúng tôi chẳng tính tiền chi cả.

Lời Rao

Rượu Rhum Stella

Hội làm Đường và làm rượu rơm ở tại Cantho kêu hùn vốn thêm cho đủ 1 triệu rưỡi quan tiền lausga (1 million et demi de francs)

Vì nào muốn hùn xin do nơi ông QUẢN LÝ hội đường niên ngụ tại phòng văn quan Trạng-sư A. Vivien tại Cantho

Bán

Có bán một con ngựa kim bắc thảo lai.

Ái muốn mua xin do nơi M. Pierrat Payeur à Cantho.

Trường vô Văn

Cantho

Đạy học trò thi lấy bằng cấp Sơ học

Học và ăn ngũ tại trường

12 \$ một tháng

Học và ăn buổi trưa 7 \$

Học ngoài..... 4 \$

nửa 12 tháng chạp Annam bài

trường

Bữa 1 tháng giêng Annam

tự trường

Hội mua bán lúa

«Nam-lợi-mỹ» TRAON

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi muôn)

Hội mua bán chắc chắn, câu lường thật thà, vị nào ở xa muốn bán xin gửi lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giầy thép định giá, hoặc sai người đến thương nghị

Nguyễn-văn-Bôn

Quản-lý Nguyễn-văn-Cần

Đặng-văn-Chiêu

Hậu thanh

Giao tiếp thương mại hội

CU LAO MÂY— TRAON

Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1 Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre 1919 tức h số mỗi 100\$00 thì lờiặng 52\$ còn tài sản tính hội hết thấy giá đáng 50\$00 đều tính nhập vô số vốn.

Nay hội mở hùn thêm mỗi phần hùn là 150\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn tùy thích. Định đến ngày 1er Decembre 1919 thì nạp số hùn; như vị nào muốn hội đều chi xin gửi thư cho Monsieur Tư chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức.

Thương xã Hội

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đạt rông bằng nước mía, uống đã ngon mà giá lại rẻ.

Vậy Bồn hiệu kính cùng chư quý vị rõ: Như vị nào muốn lãnh về bán đăng kiếm tiền huê hồng, xin viết thư cho Bồn hiệu mà thương nghị.

Lãnh về bán khỏi trả tiền trước, bán đăng bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu. Còn như vị nào lãnh rượu về mà bán chẳng đăng, thì gửi trả lại cho Bồn hiệu cũng đăng vậy, miễn là về còn tốt thì thôi.

Société des Sucres et Rhums de Cantho
Kính Cáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sẵn lòng muốn bán hai sở ruộng của ngài, ở tại hập mười Mỹtho sở thứ nhất được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sở thứ nhì được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng-đốc Lộc, kinh này xằng mới vét lại lớn lắm, bề ngang chừng 10 thước nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như muốn chở lúa thặng lên Chợ-lớn đi ngã sông Vao cũng dễ lắm.

Hai sở ruộng ấy đều là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá chi nữa hết; lại sẵn trong đất có mười ba cái địa, cá rất đại lợi. Có một sở đất khác kề cận với hai sở ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ giao gia bán

Hai sở ruộng của quan giám đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới 15 ngàn gĩa.

Ái muốn mua hai sở đất ấy xin gửi thư cho quan Giám đốc Quesnel tại Saigon, hay là gửi cho sở Nhựt trình An-hà tại Cán-thơ mà thương nghị và đến xem bản đồ thì hiểu rõ

MỸ KỸ

TIỆM HỌA CHƠI DUNG VÀ KHẮC CON DẤU

ở đường Turc, số 16

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách đang hay: tại tiệm tôi có làm má đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mủ thun bằng cây, chạm bản đồng cùng họa điều thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân. Một bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chơn dung nhảm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô bờ, nước thuốc mực Tàu, viết chì than, họa biển liêu và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIU cần khải

Phở cáo đồng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quán,
Tại Cánh-thơ, tạo sáng đến rày,
Lục-châu quân-tử, ơn dày,
Mãn-cần-mua giúp, ngày nay thanh-hành,
Thanh-hành dâng cửa bằng rộng mở
Mây sấm thêm, thấy thợ tin rờng,
Lãnh in chi thấy đẹp xong,
Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng,
(thiệp-tan.

Toa, sổ, bộ, làm cang kỷ lưỡng,
Chắc lại bền chằng nhượng của người
Nói chi sách đóng thì thôi!
Lưng da, lưng bố, dễ dãi ít hư.
Sách in sáng, tinh từ, Kim Túy,
Tự điển cùng Sứ ký Đại nam.

Tuần tra Pháp lệ, dạy kham,
Cách thi hào án, thiết làm rất hay.
Thước, viết nghiên sáng đây đủ hạng
Thiếu chi đầu giấy láng, mực ngời;
Chuồn tra, nào phải những lời.

Sang chơi 1 chuyến xin mời các ông
Tay vật liện, nay không dễ đủ,
Bồn quán nào dám phụ ý ai,

Khó nhọc thứ mấy chẳng nài,
Miếng cho đẹp dạ Quý-ngài là hơn.

An-Hà AnQuán Bđ Saintenoy Cánh-thơ,
Đón khách.

LOI RAO

Kể từ ngày 1 Novembre 1919, ai có trống mĩa nhiều xin chờ đến lờ rượu RHUM STELLA tại làng Phú-Thủ (Cánh-thơ) mà bán. Bất luận mấy ghe cũng mua; mua đừng tiền lăm.

Còn ai chưa trống mĩa cũng nên trống cho nhiều mà bán vì lờ rượu này dùng nước mĩa mà làm rượu.

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lầu của Trần-văn-Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang Cánh-thơ. Vay xin đồng-bang liêu vài cái tiền làng phí mua đọc giúp vui giây lác, giải muộn thoãn cũng được vài canh. Trước là coi cho tiêu khiển ngày giờ sau thấy đều tẻ mà chưa!

Hãy mua coi sẽ biết. Ngộ lăm!

Giá mỗi cuốn là..... 0\$20

Ai mua nhiều lính giá rẻ hơn

1 cuốn giá..... 0\$20

50 cuốn giá..... 6\$50

100 cuốn giá..... 12

LE-KHANH-TRINH

Géometre-civil

CANTHO-CHAUDOC

LEVÉ DE PLANS

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Lê khánhTrinh

KINH-LÝ

Cantho—Chaudoc.

Lãnh đạt điển thổ

Phân ranh hạng

Tương phân thổ sảng

Công chuyện làm kỹ và mau lại giá nhẹ

Xin viết thư nơi tôi mà thương nghị.

Thuốc điều liêu Globe PIERRE PHAN-VAN-VAN

TRAI-BAT)

DIT VANG

Géometre civil

Longxuyen—Chaudoc—Sadec

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGẠCH

LONGXUYEN—CHAUDOC—SADEC

Lãnh đạt điển thổ,

Phân giải hạng,

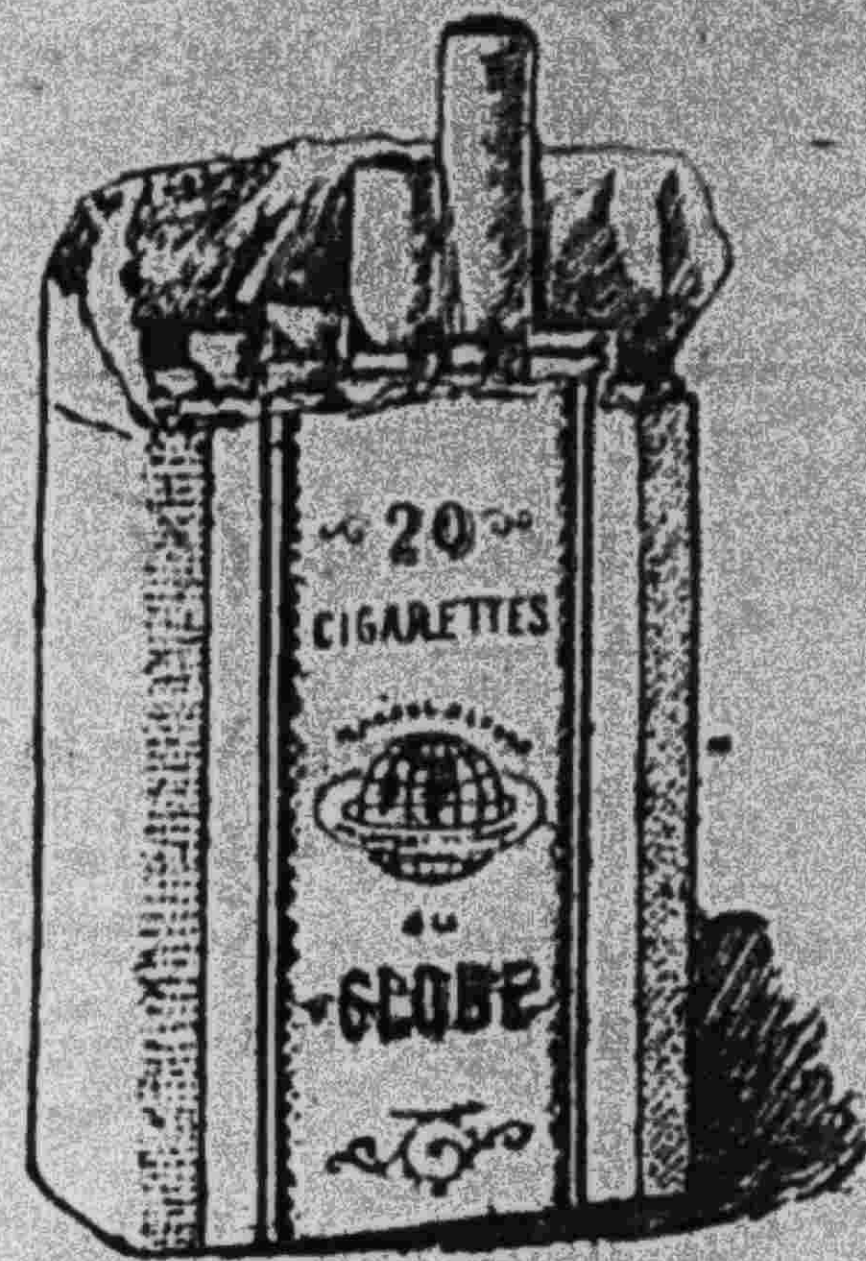
Tương phân thổ sảng,

Công chuyện làm kỹ

cang và tin giá nhẹ

Điển chủ có cần dùng

xin viết thư thương nghị

Có gói 10 điều

Có gói 20 điều

Hút đá ngon, dễ dành lâu được
không mốc, không mục.

Tại Hãng DENIS-FRERES có trữ b

Nhà máy xay gạo

TẠI CHAU THÀNH CÁNTHƠ

Tại nhà máy này có xay vatrữ gạo trắng, bán, lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có nhiều hạng tùy theo giá.

Trong lục-châu, chữ vị nào muốn mua hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thư mà thương nghị.

Décertiquerie de Cantho.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu đang rõ tại nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, có bản sách chữ quốc-âm để giúp cho hương-chữ có quyền thi hành như trường-lĩa.

Sách này có 156 trường và có đủ kiến yết thi lời truyền rao, của ông DƯƠNG-VĂN-MÉN mới dọn.

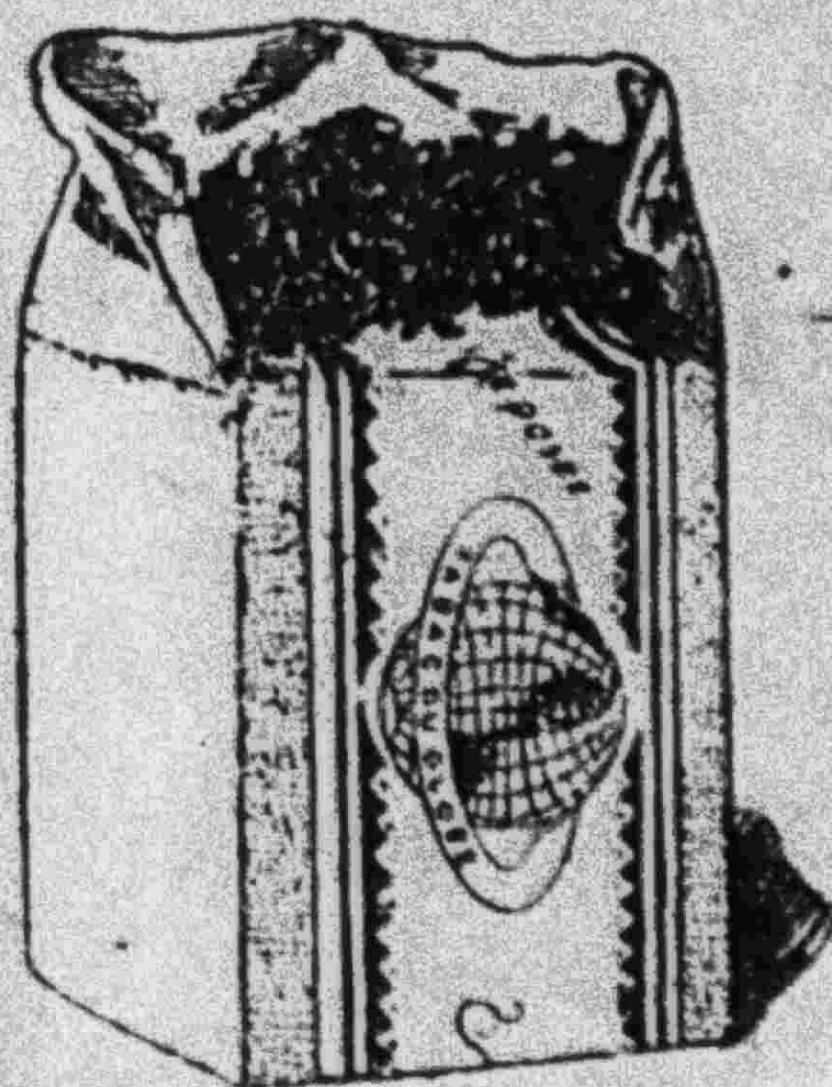
Giá mỗi cuốn là..... 3\$ 00

Tiền gởi..... 0.45

Xin viết thư đến nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, mà mua.

Thuốc gói hiệu Globe

(TRAI ĐAT)

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho thuốc Gả-lốp là được, khỏi thơm thú không khô cò.

Một mình hãng DENIS-FRERES có trữ bán sỉ mà thôi.

HIỆU MÓI Trần-Mạnh

Ở đường mé-sông, gần cầu tàu Khách-Trú—**Cantho**

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, đồ-hộp, thuốc hút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-tây (PRODUITS PHARMACEUTIQUES) dù, nón, khăn sách, truyện, thơ, thuốc, giấy, mực, và các thứ vật dụng theo thể-cách kim-thời, vân vân.....

Kính cùg Lục-châu Quân-tử

Tiệm tôi mới lập, bán đủ các thứ hàng hóa đã kể trên đây; chẳng những là ngon và tốt, lại còn giá rẻ hơn các nơi

Tôi có lãnh bán CONTRE REMBOURSEMENT cho những người ở xa (ngoại tỉnh, hay là xa cách châu thành) có cần dùng món chi, chẳng hạn, cứ việc viết thư cho tôi thì tôi liền gửi món ấy đến cho chừ-tồn lập tức. Nói tóm 1 đầu là: chừ-tồn có cần dùng vật chi, ở tại Cantho có bán, thì tôi cũng có hể mà gửi ngay cho chừ-tồn dặng vậy.

Xin chừ-tồn Quý-khách, tương tình đồng-ban, ra ơn chiêu-cổ, giúp nhau, dặng mau lãn-bộ trong nẻo thương-trường, thì ơn ấy rất nên thâm cảm.

TRẦN-MẠNH kính cáo.

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIỆU TÂN-PHƯỚC

Đường kinh lập Cantho

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thấy rõ: tiệm tôi làm bánh mì rỗng bột mì tây, mua tại hãng bán bột tốt có danh tại Saigon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì dẽ trong tủ có kiến rộng nước kiến lên

không dặng, ruồi bủ không được lại khỏi ai sờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiêu cổ giúp bạng đồng bang trong cuộc thương mãi.

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

Vô-văn học hiệu

Trường học của Ông Vô-văn Thơm lập, gọi là "Vô-văn, học hiệu" đã khai từ hôm 4 Novembre 1918. Nay được 50 trò nam và nữ vào trường.

Thấy giáo cần mẫn con nít học mau tần phát vô cùng.

Tiến học và ăn, ngủ phải đồng trước tín giá như vậy.

Học ngoài (không ăn ngủ)4\$

Học và ăn buổi trưa,7

Học và ăn ba buổi, ngủ tại trường12

Như ai dùng giày Quốc-trái mà đóng tiền trường cho con cháu học, thì Ông Đốc học trường Vô-văn cùng thâu, cứ mỗi phiếu 100 francs thì kể là16

Bữa 3 Juillet bài trường tới 5 Août thì tựu, còn kỳ bài trường Tết thì cứ rằm tháng chạp bài qua rằm tháng giêng thì tựu bà con có bác ai có dịp đi Cantho ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ái có cần hỏi thăm đều gì, xin gửi thư cho Ông Vô-văn-Thơm thì lập tức có thư trả lời.

PHARMACIE SHANGHAI

TRÔNG RẪN THAY CON MẮT

Chủ nhơn **TRIEU CUONG**

Một tiệm lớn ở tại đường Marins, số 88—**Cholon**

Một tiệm mới ở tại đường Gallieni, số 3—**Saigon**

(Ngang nhà giấy xe lửa Saigon-Cholon gần Chợ Mới)

Bổn Dược Phòng có (trừ bán nhiều thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có dặng cái nhãn «Con Bướm Bướm» làm tín, chừ quý vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho được cái nhãn «Con Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kéo làm thư gửi uống vào thêm hơi

Bổn Dược không có gửi thuốc tại nhà M. THÁI-KY-SON, ở đường Pellerin số 23-Saigon bán giùm giá của tiệm tôi, chừ quý vị ở trong Lục-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hay sáng lòng gửi cách Contre remboursement. Cần tiền gửi về thần chủ phải chịu

SHANGHAI BO HUYET YẾN SƠ VÊ

(20) Thuốc bổ thần tinh thần hiệu

THẬN HOÀN

Theo đời Văn-minh này trong xã hội của Đông-bào ta từng có tiếng khen cho thuốc trị bệnh nhiều món đã hay, lại lịch trị vô cùng, và các Lương-y trong các nước cũng làm chứng chắc cho ta phương thuốc Tự Thận này là một phương quý lạ trong việc tráng dương nếu bình các chứng thuốc Thận rất nên dẽ dặt, theo thuốc này mà trị những là: Tâm, Thận bất giao sanh chứng chiêm bao Di-tinh, nếu dẽ lâu ngày đường Ngọc quan hư xương móng hoại biến ra chứng Trệ-khi (đau giải) dùng thường thuốc này thì tráng hỏa cho mạnh môn âm nơi thận thì tức thì mạnh giới:

1.—Huyết khí suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không dặng, giao cấu không nổi, mộng-mị di-tinh cùng là dờn bà lạnh nơi tử cung, dờn ông tinh huyết hư nhược nên mới chậm có con, dùng thuốc này công hiệu hơn hết, sức mới mạnh hơn tinh chắc của các loài cá, và âm thận thì hơn sức Lộc-nhung, thiệt là bổ ư ăn hạng nhất trong hoàn cầu;

2.—Bàn hoàng thọ thấp, nhiệt sanh chứng lậu trệ, ngủ lảm, mới thì dái gắt, lâu thì bài hoái dờn điều, hay là bởi đau sang độc mà uống nhiều thứ thuốc hại độc làm cho phạt ti-vị hao thân phủ; dùng đến thuốc này cũng năng bồi bổ chơn nguơn tiêu trừ các chứng bệnh;

3.—Mỗi lữg mỗi gối, nhứt tề xương cốt, đi đứng có dấu không vững vàng, các chứng thuốc về cuộc chơi bởi quá độ khiến tinh thần bồng rủng, dùng thuốc này trở nên mạnh mẽ;

4.—Ti-vị hư khí huyết hao kém, hay

một hay mỗi đêm khuya, thường hay sông bên bởi tích trệ nhiều, ăn uống không tiêu, dùng đến thuốc này khai vị kiện ư châu thân an ổn;

5.—Bờn bà con gái đường kinh huyết hư huyết kinh vàng dợt ngưng trệ đông khối huyết sắc bầm, sanh chứng xích dái hạ, bạch dái hạ, đường kinh trời sục không chừng, khi ít khi nhiều nơi âm môn hư lạnh, dùng đến thuốc này rất hay vô cùng;

6.—Những người già cả, thân hư mang môn hỏa kém, hay dái đêm, xương cốt mỏi mề, dùng đến thuốc này rất có tình bởi thận, dẫu già tuổi cao cũng mau có con thiệt là thuốc bổ thận rất nên công hiệu.

Như vị nào có mấy chứng đã kể như trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn này trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm chẳng sai, uống luôn cho dặng 3, 4 ngày các bệnh đều hết, mà lại mau hơn xưa thân thể tráng kiện, như mấy ông già, bà cả khí huyết dâm suy, tinh thần hao kém ăn uống chẳng dặng, bình hoàn liên niên, như uống thuốc này cho thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt mịn màng, thêm sức sống lâu, già trở nên trẻ, còn trẻ thêm sức mạnh, có con thiệt là một phương thuốc bổ huyết rất hay quý trong hoàn cầu.

Chừ quý vị có mua hãy nài cho dặng hiệu PHARMACIE SHANGHAI và coi nhãn «Con BƯỚM-BƯỚM» mới là thiệt thuốc của Bổn-Dược-Pông kéo làm thư gửi mau

CÁCH DÙNG: Tối trước khi đi ngủ uống một hoàn, uống với nước muối hay là nước trà, dùng luôn luôn đến khi trong mình cho thiệt mạnh.

THIỆT GIA:

Mỗi hộp hai hoàn1\$00

HỒ'I DÔNG-BANG

Trong xứ ta có lò đặc
một thứ rượu ngon lắm
kêu là **Rhum Stella**
lắm rờng bằng nước mía

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tỏ
ý binh vực cái môi lợi
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ mà uống lại
nên thuộc nữa.
Mua uống rồi mới biết
SOCIÉTÉ.

des
SUCRES ET RHUMS
Cantho Cochinchine

Muôn mua xin do nơi
HÃNG HẬU GIANG
DƯƠNG HÀNG
Cantho, Saigon,
Vinhlong, Mytho
Travinh

Vậy mới lợi càng ngày về tay đông chường

*Lu et approuvé avant publication
Cantho, le 13 février 1920
L'Administration,*